

SWOT аналіз Коростенської міської територіальної громади

SWOT аналіз (з англійської: strength – сила, міць; weakness – слабкість, недостатність; opportunity – можливість, змога; threat – загроза, небезпека) представляє собою дослідження взаємозв'язків між внутрішніми – ендогенними (сильні сторони, слабкі сторони) і зовнішніми – екзогенними (можливості, загрози) факторами, що мають стратегічне значення для соціально-економічного розвитку громади. До сильних сторін і слабких сторін відносяться внутрішні чинники та ресурси, що перебувають у власності громади з метою розпорядження та використання або які громада може контролювати. До можливостей і загроз відносяться фактори та тенденції, що можуть впливати на розвиток громади, але не перебувають під її прямим контролем, та можуть відобразити потенційні майбутні зміни, викликані такими факторами.

Результати SWOT аналізу Коростенської міської територіальної громади сформовані на основі дослідження ключових рис, факторів, пріоритетів, тенденцій, проблем, що були виявлені під час дослідження на рівні населених пунктів громади у різних секторах, зокрема: адміністративно-територіальному устрої, демографії, економіці та ринку праці, навколишньому середовищі, житлі та благоустрої, соціальній інфраструктурі, інженерній інфраструктурі, транспорті, культурі та туризму, культурній спадщини, природних ресурсів тощо.

SWOT аналіз був проведений у чотири етапи:

1. На першому етапі було проведене соціологічне опитування «Стратегічний план розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року» жителів міста Коростень (міське населення) та інших населених пунктів громади (сільське населення), до якого були залучені представники місцевих органів

виконавчої влади, працівники закладів соціальної сфери обслуговування, представники бізнесу та підприємництва, представники місцевих ЗМІ та громадських організацій, ініціативні жителі, у тому числі залучені експерти та консультанти тощо. Опитування здійснювалось анонімно на основі розроблених анкет, з переліком питань, які можна умовно поділити на наступні групи:

- основна інформація про респондента - вік, стать, сфера діяльності, посадовий (робочий) статус, середньомісячний дохід на одну особу, освіта та місце проживання із назвою населеного пункту громади;

- власне ставлення респондента щодо проживання та роботи в громаді – вподобання проживання на території громади, плани щодо можливого переїзду з території громади та відповідні причини такого бажання, найгостріші проблеми громади, на рішення яких необхідно зосередити зусилля в першу чергу, пріоритетні напрями розвитку громади, визначення видів послуг (напрямів діяльності бізнесу), яких не вистачає на території громади;

- бачення респондентом майбутнього образу громади та його місця в ньому – образ майбутнього Коростенської міської територіальної громади, бажання займатись підприємництвом, загальна оцінка соціально-економічної ситуації в громаді.

2. На другому етапі з метою опису основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку громади були проаналізовані офіційні дані Головного управління статистики у Житомирській області, інформаційні матеріали профільних відділів, управлінь, офісів місцевих органів виконавчої влади на рівні Коростенської міської територіальної громади, Коростенського району та Житомирської області, зокрема:

- дані з паспортів сільських старостатів та міста Коростень щодо основних соціально-економічних показників діяльності, зокрема динаміки зміни чисельності населення та його структури, функціонування закладів соціальної інфраструктури, основних проблем на відповідних

територіях, а також діяльності господарських підприємств на території громади тощо;

- офіційні дані Головного управління статистики у Житомирській області щодо демографічної, соціальної, економічної, багатогалузевої статистики тощо;

- інші офіційні документи місцевої виконавчої влади – програми розвитку, стратегії по галузях та напрямках діяльності у рамках Програми економічного і соціального розвитку Коростенської міської територіальної громади;

- інші дані з офіційних відкритих джерел.

3. На третьому етапі за підсумками пропозицій членів робочої групи з розроблення «Стратегічного плану розвитку Коростенської міської територіальної громади до 2030 року», до якої увійшли представники депутатського корпусу, працівники відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, суб'єкти господарської діяльності, науковці, експерти, представники неурядових (громадських) організацій тощо, були обговорені, проаналізовані та сформульовані внутрішні та зовнішні фактори, що мають стратегічне значення для соціально-економічного розвитку громади.

4. На четвертому етапі на основі зібраних даних та їх дослідження був розроблений SWOT аналіз, що включає в себе таблицю SWOT факторів сильних і слабких сторін, можливостей і загроз громади, ступінь впливу кожного з факторів на соціально-економічний розвиток громади та аналіз за рівнем їх впливу, перехресний аналіз взаємозв'язків між факторами у вигляді SWOT матриці в секторах порівняльних переваг, викликів, ризиків, що дозволить сформулювати сценарії розвитку громади та систему стратегічних і оперативних цілей.

SWOT матриця є основним елементом визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки із «внутрішніми» (сильні і слабкі сторони) та «зовнішніми» (загрози і можливості) факторами. Взаємозв'язок між факторами позначається стрілкою суцільної лінії у тому випадку, якщо такий зв'язок є сильним, та пунктирною стрілкою, якщо такий зв'язок є слабкішим. Такі взаємозв'язки дозволяють виявити порівняльні переваги, виклики та ризики, що є основою

формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку Коростенської міської територіальної громади на довгострокову перспективу.

Взаємозв'язок можливостей та сильних сторін відображає потенційну стратегію розвитку. Такий зв'язок має певний рівень впливу одних факторів на інші, який можна умовно класифікувати на сильний, слабкіший та відсутній. Більша кількість можливостей, що здатні суттєво підсилювати певні сильні сторони, визначає конкурентні переваги громади.

Взаємозв'язок можливостей і слабких сторін дозволяє нейтралізувати останні з одночасним використанням існуючих наявних можливостей. Зв'язок факторів за ступенем впливу також можна розділити на сильний, слабкий та відсутній. Більша кількість можливостей, що здатна знизити вплив слабких сторін, визначає подолання недоліків та визначення потенційних викликів.

Взаємозв'язок загроз та слабких сторін дозволяє проаналізувати вірогідне обмеження стратегічного планування з причини неоднозначності розвитку певних подій у майбутньому та неможливості передбачення певних показників розвитку. Підсилювання слабких сторін зовнішніми факторами створює ризиковану подію. Слабкі сторони, вплив від загроз на які найбільший, є найбільш ризикованими та потребують запровадження заходів мінімізації ризиків.